GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 163. Dumineca, 26 Iulie (7 Augustŭ). 1887.

Braşovŭ, 25 Iulie 1887.

De unŭ timpŭ încóce ferbe şi clocotesce érăşĭ în partea de dincolo a monarchiei. Nemulţămirĭ şi neînţelegerĭ de totŭ felulŭ esŭ din nou la lumină, mai multŭ ca orĭ când sub era anaugurată de actualulŭ cabinetŭ Taaffe.

Ce sĕ fiă causa acestei apariţiunĭ?

Décă ar fi vorba numai de nemulţămirea Germanilorŭ austriacĭ, lucrulŭ ar fi mai uşorŭ de înţelesŭ. Germanii vorŭ sĕ stăpânéscă acolo, cum stăpânescŭ la noi Ungurii, şi deórece acésta de multŭ nu o mai potŭ face, e naturalŭ că nu suntŭ nicĭdecum împăcaţĭ cu mersulŭ lucrurilorŭ.

Ar crede omulŭ însĕ, că celŭ puţinŭ rivalii Germanilorŭ, Cehii sĕ fiă mai împăcaţĭ cu guvernulŭ actualŭ, care mereu a pretinsŭ că voesce sĕ-i mulţăméscă şi sĕ-i scutéscă de asuprire din partea Germanilorŭ.

A şi mersŭ, cum a mersŭ, până acuma cu mulţămirea şi cu scutirea de pe o ḍi pe alta, dér a mersŭ mai multŭ aşa, că guvernulŭ le promitea mereu Cehilorŭ câte unŭ bou, le dedea însĕ numai câte unŭ ou.

Acum s'a înfundatŭ vulpea 'n sacŭ. In sînulŭ ministerului, poreclitŭ de împăcare se află unŭ bărbatŭ germanŭ care, fiindŭ chematŭ sĕ conducă importantulŭ resortŭ alŭ cultelorŭ şi instrucţiunei publice, pare a-şĭ fi propusŭ sĕ continue şi în cabinetulŭ Taaffe vechia politică austriacă, care dă naţionalităţilorŭ întotdéuna pré puţinŭ ca sĕ pótă trăi şi pré multŭ ca sĕ pótă muri.

Acestŭ ministru a făcutŭ ḍilele acestea Cehilorŭ una din cele mai neplăcute suprinderĭ publicândŭ unŭ planŭ alŭ sĕu şcolarŭ, în care descopere, sub titlulŭ de „Dislocaţiă teritorială a şcólelorŭ medii,“ intenţiunile sale de a pune stavilă înmulţirei şcólelorŭ medii, subvenţionării lorŭ din visteria publică şi trecerei lorŭ în administraţia statului.

Este o energică şi periculósă operaţiune ce voesce sĕ o facă ministrulŭ austriacŭ de culte şi instrucţiune Dr. Gautsch. Elŭ declară că şése scóle medii cehice n'au nevoiă de classe superióre şi retrage subvenţiunea de statŭ pentru viitorŭ dela două scóle medii cehice. Despre alte nouĕ scóle medii cehice declară ministrulŭ că suntŭ superflue, că ele numai înmulţescŭ contingentulŭ proletariatului, şi ḍice că guvernulŭ, necum sĕ le ia în administraţia statului, nu le va subvenţiona nicĭ unŭ banŭ.

Acésta era pré multŭ ca sĕ nu deştepte o adâncă indignare în sînulŭ tuturorŭ Cehilorŭ. „Veḍĭ déră, poporŭ cehŭ, — esclamă „Narodni Listy“ — care este rĕsplata, pentru că representanţii tĕi au adusŭ guvernului servicii în cursŭ de optŭ anĭ. Luarea scólelorŭ medii cehice în administraţia statului a fostŭ unulŭ din acele mijlóce cu care ne-a ademenitŭ de câteva orĭ guvernulŭ, acum însĕ, după ce acestŭ guvernŭ şi-a ajunsŭ scopulŭ cu ajutorulŭ nostru, a pusŭ pe d. Gautsch sĕ distrugă cu mână nemilósă ultima ilusiune a acelora, carĭ încă totŭ avéu încredere în guvernulŭ actualŭ.“

Şi'n adevĕrŭ cam aşa trebue sĕ stea lucrulŭ, cum ḍice organulŭ numitŭ alŭ lui Gregr, căcĭ étă cum se esprimă şi unŭ organŭ alŭ partidei lui Rieger despre mĕsura cea mai nouă a ministrului de instrucţiune:

„Poporului cehŭ — ḍice „Politik“ dela 3 Augustŭ — îi e şcóla mai scumpă decâtŭ orĭ şi ce; elŭ vede într'ênsa mândria sa şi basa viitorului sĕu. Pe când pentru conlocuitorii noştri germanĭ s'au înfiinţatŭ în cursulŭ anilorŭ o mulţime de şcóle secundare din visteria statului, fără considerare décă au raţiune de a fi orĭ nu, şi fórte adeseorĭ cu scopulŭ espresŭ de a sprijini germănisarea, pe atuncĭ s'a lăsatŭ cu generositate în sarcina poporului boemŭ, de a înfiinţa şi susţiné şcólele de lipsă medii din propriulŭ sĕu buzunarŭ. Comunele boeme şi-au impusŭ cele maĭ marĭ jertfe în speranţa, că statulŭ cu timpulŭ îşĭ va cunósce datoria de a lua aceste institute în propria sa administraţiune. Cu primirea în administraţia statului a mersŭ, ce e dreptŭ, rĕu de totŭ şi trecea de o mare concesiune, décă unulŭ séu altulŭ din institutele cehice erau primite în administrarea statului orĭ décă li se dedea o subvenţiune câtŭ de mică.

„La începutulŭ erei de faţă — continuă „Politik“ — credea poporulŭ boemŭ, că disproporţiunea cea enormă ce esistă în cele şcolare spre paguba lui se va delătura încetulŭ cu încetulŭ şi că statulŭ va lua asupră-şĭ unŭ şirŭ de scóle comunale şi va înfiinţa şi altele nouĕ. Ne mângâiau din anŭ în anŭ cu aceea, că finanţele stau rĕu, până când étă că vine d-nulŭ Gautsch şi respinge în modŭ sumarŭ şi bruscŭ tóte dreptele pretenţiunĭ ale poporului nostru. Ba ne scurtéză şi puţinulŭ ce-lŭ avemŭ.“

Ca cetitorii noştri sĕ înţelégă de ce Cehii doriescŭ sĕ li se priméscă în administraţia statului scólele lorŭ, le reamintimŭ că în Austria statulŭ susţine din visteria sa nu numai scóle germane, ci şi alte scóle naţionale.

Décă ministrulŭ Gautsch crede că statulŭ a făcutŭ până acum deja pré multŭ pentru şcólele cehe, se află într'o rătăcire din care se póte deştepta într'unŭ modŭ ce nu i va veni nicĭdecum la socotélă.

Deja se manifestă mare amărăciune între Cehĭ şi în curêndŭ deputaţii lorŭ vorŭ sta faţă cu d. Gautsch cerêndu-i sémă de modulŭ cum înţelege elŭ a împăca şi promova deopotrivă interesele tuturorŭ naţionalităţilorŭ, prin urmare şi ale Cehilorŭ.

Trebue sĕ recunóscemŭ, că Cehii se pricepŭ altfelŭ decâtŭ noi sĕ facă a li se respecta drepturile şi a li se 'mplini postulatele lorŭ. Ei adreséză acum unŭ „memento“ guvernului şi de sigurŭ că avertismentulŭ nu va rĕmâné numai pe hârtiă.

Cestiunea bulgară.

Din Constantinopolŭ se comunică ḍiarului vienezŭ „Presse“, că ambasadorulŭ austro-ungarŭ Calice a avutŭ Sâmbătă o întrevorbire cu Marele Vizirŭ asupra tractărilorŭ turco ruse privitóre la cestiunea bulgară. Calice declară, că Austro-Ungaria ca o putere tare interesată în acéstă cestiune trebue sĕ ia parte la aceste tractărĭ. Marele Vizirŭ rĕspunse, că până acum nu s'a făcutŭ nimicŭ, dér că Pórta, înainte de a lua o hotărire, va consulta pe Austro-Ungaria.

Mai departe se anunţă, că Pórta a primitŭ din Viena unŭ lungŭ raportŭ despre modulŭ cum cugetă contele Kalnoky asupra situaţiunei politice orientale. Raportulŭ termină cu asigurarea, că Austro-Ungaria consideră interesele sale ca legate cu susţinerea integrităţii teritoriale a Turciei europene. Câtŭ timpŭ monarchia nu va fi încurcată într'unŭ mare rĕsboiu, — care deocamdată nu e probabilŭ — nu va suferi ea nicĭ o încălcare a acestei integrităţĭ din partea statelorŭ balcanice.

Rĕsboiu apropiatŭ.

„Indépendance Belge“ primesce din Varşovia următórea telegramă:

In Polonia tótă lumea crede în unŭ rĕsboiu apropiatŭ între Rusia şi Germania. E cestiă numai de câteva lunĭ. Ceea ce e sigurŭ e că regimentele de artileriă rusă s'au îndoitŭ.

Garnisóna din Varşovia s'a măritŭ cu 8000 de ómenĭ; 12 regimente nouĕ de cavaleriă au sositŭ în Polonia în timpulŭ lunei Iulie şi se anunţă sosirea a 18 regimente de cazacĭ, care procură imperiului 74,000 ómenĭ cavaleriă neregulată.

Doĭ generalĭ, membrii în statulŭ majorŭ alŭ Ţarului, au sositŭ la Varşovia pentru a se înţelege cu statulŭ majorŭ alŭ generalului Gurko, privitorŭ la unŭ rĕsboiu, care devine din ce în ce mai probabilŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Pagubele pricinuite prin inundărĭ, anume prin inundarea Mureşului şi a Crişurilorŭ în anulŭ acesta, s'au constatatŭ şi s'au publicatŭ. In comitatulŭ Aradului au fostŭ inundate 52,895 de jugĕre de pămêntŭ, aparţinĕtóre la 105 comune Din aceste 37,116 jug. suntŭ pămênturĭ arătóre şi 15,778 jug. pădurĭ, fêhaţe şi păşunĭ. Paguba totală este estimată cu 640,351 fl. Mai mare a fostŭ paguba dealungulŭ Crişului-albŭ, unde sĕmĕnăturile mai multorŭ comune au fostŭ distruse cu totulŭ. In comune unde apa s'a trasŭ curêndŭ, paguba este mai neînsemnată. In totalŭ paguba este fixată cu 12 fl. 30 cr. de jugĕrŭ. Ajutorŭ materialŭ s'a datŭ numai comunei Boroşineu, unde apa a distrusŭ şi proprietăţile intravilane. Aicĭ au fostŭ distribuite 600 pânĭ şi 400 fl. în banĭ. Intre locuitorii cercului Chişineu se vorŭ distribui 2500 fl. dăruiţĭ de contele Wenkheim. Locuitorilorŭ din comunele Totvaradia şi Govoşdia s'au împărţitŭ din partea ministerului de agricultură 15 măjĭ de cucuruzŭ de sĕmênţă pentru a sĕmĕna din nou pămênturile înecate. De totŭ au fostŭ distruse sĕmĕnăturile pe 455 jug. ale comunei Micălaca, 307 jug. ale comunei Mândrulocŭ şi 1066 jug. ale comunei Pilulŭ-Mare. In celelalte comune paguba este mai multŭ séu mai puţinŭ mare.

—x—

Camera advocaţială din Cluşiu are de gândŭ, ca de asemenea sĕ se represente înaintea Maiestăţii sale prin delegaţĭ îmbrăcaţĭ în *costumŭ naţionalŭ unguresců.* — Va crede Maiestatea Sa, că se află în vr'unŭ teatru!

—x—

Despre unŭ nou actŭ de *brutalitate poliţienéscă ungurésca* comunică „Zombor és Vidéke“. Servitorulŭ unei firme comerciale din Zombor, certându-se cu unŭ poliţistŭ, fu arestatŭ şi din ordinulŭ căpitanului poliţiei bătutŭ cu latulŭ săbiei aşa de tare, încâtŭ bietulŭ omŭ va avé nevoiă de celŭ puţinŭ 14 ḍile ca sĕ'şĭ vindece ranele.

—x—

Ministrulŭ Trefortŭ a »pricopsitŭ« pe *protopopulŭ gr. or. Nicolau Todoranŭ din Cetatea de baltă cu 100 fl.* şi pe preoţii: Natanailŭ Oprea din Crăciunelulŭ română cu 80 fl., Nicolau Manoviciĭ din Kesztler cu 68 fl.; apoi cu câte 50 fl. pe preoţii: Nicolau Feketicĭ din Bacna, Ioanŭ Haller din Sĕplaculŭ Ţîrnavei, Ioanŭ Veteşanŭ din Capêlna superióră, Zaharia Sasŭ din Blăşelŭ, Ioanŭ Mihailă din Deişóra, Georgiu Şioneriu din Sascheşdŭ, Nicolau Cocoşiu din Şinca-mică, Teodorŭ Hărţógă din Noulŭ (Alba-inferióră), Dionisiu Chendi din Şaroşu, Ilie Tertilă din Vurmlocŭ, Dănilă Constantinescu din Varfalĕulŭ românŭ Gregoriu Trifŭ din Vecerdŭ, Mihailŭ Hollerga din Megirei, Nicolau Pandrea din Gireşulŭ de joşŭ, Ioanŭ Dorca din Ibişdorf, Nicolau Moldovanŭ din Verd, Stefanŭ Cosma din Preşmerŭ, Ioachimŭ Manta din Crişŭ, Vincenţiu Popovicĭ din Rechişdorfŭ, Alexandru Comşa din Cuieşdŭ, Vasiliu Isailă din Giertanŭ, Georgiu Axente din Tăblaşŭ, Nicolau Vladŭ din Istina (Stêna), Ioanŭ Cocoradu din Mergindelŭ şi Nicolau Dobre din Heidorf. — Tristŭ pomelnicŭ acesta, mai alesŭ, décă ne gândimŭ că a venitŭ după alegerile dietale. Fără voiă primimŭ impresia, că aci e vorba de bacşişurĭ pentru serviciile prestate guvernului la alegerĭ, mai alesŭ când vedemŭ în fruntea celorŭ premiaţĭ pe părintele Todoranu, ortaculŭ grofului ungurescŭ Haller. Ii asigurămŭ că Românii îi vorŭ ţiné minte.

—x—

Cetimŭ în „Unirea“ din Bucurescĭ: „*D-ra S. Bilcescu,* fiica d-lui Bilcescu, directorŭ la Banca Naţională, a trecutŭ cu destulŭ succesŭ alŭ treilea esamenŭ la facultatea de dreptŭ din Parisŭ, obţinêndŭ numai bile albe. D-ra Bilcescu a fostŭ cu căldură felicitată de membrii din juriu.

—x—

Scirea ce amŭ dat'o erĭ despre găsirea cadavrului unui copilŭ de 9 lunĭ în scorbura unui bradŭ lângă *Tuş-*

nadŭ, o complectămŭ adăogêndŭ, că sêrmanulŭ copilŭ avea mânile legate la spate și era îmbrăcatŭ numai cu o cămășuță. Spurcata de mumă-sa l'a băgatŭ în scorbură unde a muritŭ de fóme după 4 ḑile de chinurĭ — cum opinéză medicii Bănuită de acéstă crimă e fosta servitóre în Brașovŭ, Boris Gergely.

—x—

In 1886 s'a esportatŭ din țêrile corónei ungare *ficatŭ de gâscă* în sumă de 158,685 fl. Mai multŭ se consumă în Viena.

—x—

In *Roșia* s'a deschisŭ o nouă stațiune telegrafică unită cu oficiu postalŭ, cu serviciu de ḑi mărginitŭ.

—x—

După scirile ce le avemŭ din *Borsecŭ, óspeți suntŭ fórte mulți* de rêndulŭ acesta, așa că nu se țíne minte sĕ fi mai fostŭ vr'odată atâția. Suntŭ mulțĭ óspețĭ din Moldova.

—x—

Toțĭ focarii „Lloydului austro-ungarŭ" s'au pusŭ în *grevă* deórece administrațiunea Lloydului a luatŭ mĕsurĭ de economiă, ce nu le convine focarilorŭ.

Agitațiunĭ contra limbei române.

Amŭ împărtășitŭ cetitorilorŭ noștri, că foile din Clușŭ s'au cătrănitŭ rĕu, pentru că capelanulŭ gr. or. de acolo a ḑisŭ cătră unŭ funcționarŭ dela primăriă, care cerea sĕ-i predea actele în limba maghiară: „o sĕ învĕțațĭ voi câtŭ de curêndŭ și românesce!" Era dér vorba de o părere particulară a d-lui capelanŭ Iuliu Roșescu. Cu tóte acestea „Kolozsvár" o trase în discusiune publică, folosindu-se de limbagiulŭ cunoscutŭ, teroristicŭ și obrasnicŭ, cu care este obicĭnuită acéstă fóiă. Fiind-că „Kolozsvár" s'a acățatŭ cu acestŭ prilegiu și de protopopiatulŭ gr. cat. din Clușŭ, capelanulŭ gr. cat. de acolo, Basiliu Podóbă, i-a adresatŭ o întêmpinare. In acéstă d-lŭ Podóbă se provócă la articululŭ de lege 44 din 1868, care asigură oficielorŭ bisericescĭ dreptulŭ de a se folosi de limba lorŭ propriă ca limbă de administrațiune. Décă însĕ autoritățile n'ar vré sĕ bage în sémă legea, ci arŭ asculta sfatulŭ ilegalŭ alŭ lui „Kolozsvár", décă n'arŭ vré sĕ priméscă actele românescĭ și arŭ recurge contra acésta până la guvernŭ, atuncĭ — ḑice dlŭ Podóbă — nu s'ar întêmpla alta, decâtŭ că respectivele acte arŭ rĕmâné netrimise. Unŭ asemenea casŭ li s'a întêmplatŭ d sale anulŭ trecutŭ. Unŭ funcționarŭ făcutŭ ungurŭ cu timbru de 50 cr., a respinsŭ un actŭ, fiindŭ că era scrisŭ în limba română și actulŭ a rĕmasŭ netrimisŭ. Nu i destulŭ că li se cerŭ preoțilorŭ se estrădea gratis acte oficiale, dér se poftesce încă sĕ le traducă pe unguresce, sĕ traducă chiar și estrasele matriculare.

Dér nimenĭ n'a autorisatŭ pe preoțĭ sĕ fiă și tălmacĭ, mai alesŭ că acestŭ oficiu este împreunatŭ și cu mare rĕspundere. Nu acela e patriotŭ — ḑice în fine d-lŭ Podóbă — pe care mereu îlŭ audĭ esclamândŭ: „Étă că vorbesce românesce, loviți-lŭ, nu-lŭ lăsațĭ!", ci acela, care scie sĕ respecteze dreptulŭ deapropelui și sĕ iubéscă în adevĕrŭ țéra sa.

La acéstă întêmpinare rĕspunse „Kolozsvár" cu grobianitățĭ, cu cuvinte ca: ignorantŭ, omŭ prostŭ, fără crescere etc. S'a amestecatŭ în cértă și „Ellenzék". Acum se încércă d-lŭ Podóbă a se apĕra printr'o a doua scrisóre publicată în „Kolozsvár" contra atacurilorŭ, ce din nou i se facŭ. A ḑisŭ „Kolozsv." că numai de aceea a publicatŭ declarațiunea dintâiu a d lui Podóbă ca sĕ dovedéscă „cu ce puțină modestiă se crescŭ elevii din preparandiile române". La acésta observă d. Podóbă că dênsulŭ și-a câștigatŭ cultura în șcóle unguresci. Scrisórea și-o finesce cu următórele cuvinte: „'Mĭ pare rĕu că adevĕrata cultură nu înlăturat'o așa de tare Ungurii cei noi de 50 cr., încâtŭ orice omŭ cu bunŭ sêmțŭ se înfióră de ea. Nu e cultură a persecuta pe alții, a-i ataca prin foi și pe stradă, pentru că vorbescŭ, cetescŭ, și-șĭ petrecŭ în altă limbă. O cultură ca acésta nu ne trebue! Țineți-o pentru D-vóstră!".

Noi rĕmânemŭ la vorba nóstră. Păcatŭ de ostenéla ce și-o dă d Podóbă de-a convinge pe cei dela „Kolozsvar"! Tătarulŭ de l'ai sufla cu aurŭ, totŭ Tătarŭ rĕmâne.

Spaime „patriotice".

Despre pretinse agitațiunĭ panslaviste în districtulŭ bisericescŭ evangelicŭ Alba-regală-Comorn scrie „patriotica fóiă „Fejervary Hirlap":

„Deja de câtva timpŭ preotulŭ ev. George Martyenau, cap lanulŭ ev. Ludovic Novomesky și învĕțătorulŭ ev. Iosif Bartos din comuna Oroszlany se ostenescŭ a demoralisa poporulŭ prin agitațiunĭ dușmane Ungurilorŭ. Din cercetarea ordonată de districtulŭ bisericescŭ, în urma denunțărei sub-învĕțătorului Iuliu Pohanka, resultă, că preotulŭ Martyenau de ḑecĭ de anĭ a falsificatŭ de pe amvonŭ cuvêntulŭ lui Dumneḑeu prin agitațiunĭ nepatriotice, că învĕțătorulŭ Bartos în șcólă înveninéză inimile copiilorŭ cu tendințe panslaviste și capelanulŭ Novomesky agitéză chiar în publicŭ fără nicĭ o sfiélă. Cei trei agitatorĭ au fostŭ pușĭ pe temeiulŭ cercetării făcute înaintea unui tribunalŭ bisericescŭ, unde advocatulŭ panslavistŭ Mateiu Dula s'a însărcinatŭ cu apĕrarea lorŭ și s'a nisuitŭ sĕ dovedéscă îndreptățirea mișcărei panslaviste. Cu acéstă afacere se ocupă acum conventulŭ districtului bisericescŭ Alba-regală-Comornŭ întrunitŭ actualmente în Alba regală sub presidiulŭ inspectorului generalŭ br. Desider Pronay. Despre pertractare este deocamdată numai atâta cunoscutŭ, că seniorulŭ Daniil Ianko încércă în raportulŭ sĕu sĕ slăbéscă acusațiunea, pe când mai mulțĭ membri ai conventului se esprimară fórte aspru contra agitațiunilorŭ încriminate. Decisiunĭ încă nu s'au luatŭ în acéstă afacere".

Caracteristicŭ e că, de câte orĭ „voinicoșii patriotĭ" suntŭ cuprinșĭ de spaima „agitațiunilorŭ antiungurescĭ", nicĭodată nu spunŭ în ce constau acele agitațiunĭ, nicĭodată nu suntŭ în stare sĕ arate fapte. Asemenea dese spaime „patriotice" sunt cea mai viuă dovadă de consciința ce o au „patrioții" de o parte despre slăbiciunea lorŭ, de altă parte despre nedreptățirile ce le suferŭ din partea lorŭ Nemaghiarii. Suntŭ remușcările consciinței lorŭ, fără însĕ sĕ se gândéscă la vre-o îndreptare.

Esposiția slovacă din Turoțŭ-St.-Marton.

In 3 Augustŭ s'a deschisŭ în Turoțŭ-St.-Marton esposiția industrială a femeilorŭ slovace, întocmită de reuniunea femeilorŭ „Zivena". Totŭ acea ḑi a fostŭ hotărîtă și pentru adunarea generală a acestei reuniunĭ.

Incă în 2 Augustŭ au sositŭ în Turoțŭ-St-Marton vr'o 1000 de óspețĭ din comitatele de susŭ, din Boemia și din Moravia, și se mai așteptau pentru ḑiua deschiderei numeroșĭ óspețĭ rușĭ și boemĭ, pentru primirea cărora s'a pusŭ în cale întocmirea unui conductŭ cu torțe.

Foile unguresci accentuéză — pare că cu spaimă — presența în orașŭ a lui Hurban bĕtrânulŭ, a lui Hurban tînĕrulŭ, a lui Thurzo și Mudrony, pe carĭ îi numescŭ ele: matadorii panslavișțĭ.

Esposiția e fórte bogată, 13 comitate au luatŭ parte la ea, chiar și museulŭ industrialŭ din Olmütz s'a împărtășitŭ cu 2000 obiecte. Se ḑice că esposiția are sĕ formeze mai târḑiu basa pentru unŭ museu industrialŭ slovacŭ.

Era vorba ca la banchetulŭ din ḑiua deschiderei sĕ se facă și enunciațiunĭ politice și anume — după cum e informatŭ „B. H." — Hurban bĕtrânulŭ sĕ desfășure unŭ formalŭ programŭ politicŭ.

Esteriorulŭ orașului oferă unŭ tablou interesantŭ și plinŭ de viéță. In tóte cercurile domnesce o disposițiune ridicată, sĕrbătoréscă.

Bieții „patriotĭ"! Ce n'ar fi datŭ ei, numai sĕ nu fiă slovacă esposițiunea și sĕ nu fiă Hurbanĭ p'acolo! Dér, suntŭ pré acri strugurii, a ḑisŭ vulpea.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia.

(Urmare.)

Fabrica de zăharŭ fiindŭ întemeiată încă pe la anulŭ 1835, nu oferea nimicŭ de interesŭ, ca și ori-ce fabrică de sistemulŭ vechiu, ba din contră, la unele din mașinele vechĭ făcêndu-se óre-carĭ reparaturĭ și adaptărĭ după sisteme nouĕ și adăugêndŭ și unele mașinĭ nouĕ le-a încurcatŭ astfelŭ, încâtŭ nu e nicĭ fabrică nouă și nicĭ vechiă, ba au ocupatŭ totŭ loculŭ astfelŭ, încâtŭ abia ai unde sĕ te învêrtescĭ și prin urmare sufere întregŭ aparatulŭ din lipsa de spațiu.

Acum, aruncândŭ o privire asupra tuturorŭ clădirilorŭ moșiei, vomŭ ḑice că afară de fabrică, tóte suntŭ elegante și solidŭ ḑidite, că tóte suntŭ la loculŭ lorŭ, numai câtŭ suntŭ o sarcină înspăimântătóre asupra moșiei, pe care o împovăréză într'unŭ chipŭ cu totulŭ peste mĕsură, pe când cu jumĕtate capitalulŭ întrebuințatŭ ar fi pututŭ face clădirĭ destulŭ de bune, carĭ sĕ facă acelașĭ servițiu.

Aḑĭ acele moșii lucréză cu folosŭ mai mare, carĭ au mai puține spese și amortisărĭ cu clădirile și reparaturele. Clădirile pentru economiă suntŭ totdéuna inventarulŭ mortŭ, care ca atare nu aduce nicĭ unŭ venitŭ și suntŭ numai unŭ rĕu necesarŭ de care nu te poțĭ lipsi trebue sĕ-lŭ păstrezĭ. D'aceea în timpulŭ din urmă în unele locurĭ din Germania, Boemia ș. c. l. chiar și la proprietățile marĭ nu numai că au părăsitŭ șurile, ci chiar și grajdurile și în loculŭ celorŭ dintâiu se ajută cu stogurĭ și clăi, ér în loculŭ celorŭ din urmă au construitŭ nisce grajdurĭ ușóre, nisce poiete de nuiele pe carĭ tómna le asvêrle și batŭ cu glii și pămêntŭ, ér încolo suntŭ ca șurile săsescĭ din Ardealŭ, pe nisce stâlpĭ de lemnŭ, carĭ pórtă vênturile și căpriorii, și acoperite cu paie séu trestiă. In aceste poiete gunoiulŭ rĕmâne tótă iérna séu chiar anulŭ întregŭ sub vite, făcêndu-și acolo fermentația completă.

Metoda acésta de preparatulŭ gunoiului, de a lăsa gunoiulŭ sub vite timpŭ îndelungatŭ, nu numai că este cea mai ușóră, ci și cea mai rațională și mai perfectă între tóte: prin ea se absórbe în paie și așternutŭ totŭ udulŭ, se amestecă bine materiile solide cu cele fluide, se produce mai multŭ și în continuu fiindŭ bătucitŭ de vite, nu póte intra aerulŭ în elŭ ca sĕ îlŭ descompună, precum nicĭ plóia și nicĭ sórele nu-lŭ potŭ spăla și descompune. C'unŭ cuvêntŭ, de pierderĭ aci nu póte fi

---

FOILETONU.

(21)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

VI.

Unde vedemŭ ér pe Pietro.

— Bunăséra, Rinaldini! ḑise o voce.

— Bună séra, Felice Badoer, rĕspunse o altă voce, care părea că ese din feréstra unde sĕ reḑimase tênerulŭ.

Feréstra se închise la locŭ și Ricardo auḑi unŭ cântecŭ veselŭ pe sub Vechile-Procurațiĭ. Inchipuindu șĭ că stăpânulŭ lui se întorcea la gondolă, Ricardo se gătea sĕ-i apuce înainte. Insĕ cântecŭlŭ veselŭ se stinse deodată într'unŭ țipĕtŭ de durere și gondolierulŭ auḑi fórte bine unŭ corpŭ căḑênd greu.

— Omóră cineva pe stăpânulŭ meu! ḑise Ricardo. Și fără sĕ se mai gândéscă alergă în direcțiunea de unde venea sgomotulŭ. In fuga lui se isbi peptŭ în peptŭ cu unŭ omŭ, care fugea în partea de unde venea Ricardo. Gondolierulŭ îlŭ apucă de gâtŭ.

— Mișelule! ai omorîtŭ pe stăpânulŭ meu, pe nobilulŭ Felice Badoer! strigă elŭ.

— Da, este adevĕratŭ, pe elŭ l'am ucisŭ! Insĕ eu sunt numai unealta altora mai puternicĭ decâtŭ mine! ḑise omulŭ.

— Ai sĕ spui vorbele aceste Avogadorilorŭ! ḑise Ricardo stringêndulŭ mai tare.

Făcură câți-va pașĭ în tăcere, gondolierulŭ împingêndŭ înainte'i pe ucigașŭ, când acestea ḑise cu o voce care făcŭ pe Ricardo sĕ tresară:

— Te-ar lăsa inima sĕ pierḑĭ p'unŭ vechiŭ prietin?

— Dér cine eștĭ? întrebă Ricardo apropiindu și o brazulŭ d'alŭ mișelului. — Pietro! ḑise gondolierulŭ cunoscêndu-lŭ. A! ai norocŭ că eștĭ tatălŭ Fiamettei mele, tâlharule.

Și'lŭ îmbrincĭ și ucigașulŭ se rostogoli la câțiva pașĭ mai departe, pe urmă fugi spre loculŭ unde trebuia sĕ fie cadavrulŭ victimei. Dela palatulŭ ducalŭ și veniseră 2—3 ómenĭ de gardă cu masalalele aprinse. Ricardo s'aplecă iute peste corpulŭ nenorocitului ini stăpênŭ. Insĕ îndată ce-i putŭ vedea obrazulŭ dete unŭ țipetŭ de spaimă.

Omulŭ ucisŭ nu era Felice Badoer.

VII.

Logodna.

Schitulŭ Fetelorŭ nobile, unde trebuia sĕ șeḑă Veneția până în ḑiua căsătoriei sale cu Felice Badoer, nu era o mănăstire propriu ḑisă, era mai multŭ o casă privată unde patricianii Veneției îșĭ trimeteau fetele ca sĕ îșĭ isprăvéscă educațiunea. De aceea unŭ stabilimentŭ de felulŭ acesta, care nu ținea de nicĭ unŭ ordinŭ religiosŭ, nu puté fi supusŭ asprimei regulilorŭ conventuale.

La schitulŭ Fetelorŭ nobile erau salóne de primire ca și în cele dintêiu palate din Veneția, între alte lucrurĭ lumescĭ, dincolo de ziḑulŭ schitului, erau apartamente reservate persónelorŭ laice, puse de stariță la disposițiunea mumelorŭ când întârḑiau în Padova și când scoborau Brenta și treceau lagunele nóptea.

De când cu cele din urmă întêmplărĭ pe carĭ le amŭ povestitŭ, fiica Adriaticei locuia singură cu Fiametta în celŭ mai bogatŭ din apartamentele acestea. Salonulŭ celŭ mare unde ședea Veneția de obiceiu, avea vedere pe câmpiă. Brenta curgea apróape pe sub ferestrele sale și malurile'i șerpuitóre erau acoperite dela Padova până la mare cu case așa de cochete și așa de multe, încâtŭ dedeau prejmei orașului unŭ aspectŭ de vecînică serbare.

„Décă nu ne-ar asigura, tradiția că Dumneḑeu a pus paradisul pămêntesc în Asia, așĭ crede că n'ar fi pututŭ fi pusŭ în altă parte decâtŭ pe teritorulŭ Padovei!" a ḑisŭ împĕratulŭ Constantinŭ Paleologulŭ.

In diminéța aceea Veneția sta, ca de obiceiu, reḑimată în cóte într'o ferêstră a salonului apartamentului sĕu, uitându-se fără sĕ o vaḑă la frumósa panoramă care se desfășura sub ochii sĕi și căreia Veneția îi slujea de orisontŭ. Imprejurulŭ ei Fiametta sărea de ici colo fórte grăbită.

Camerista Veneției întindea pe mobile rochii de mătase cu fire de aurŭ, fuste de brocart, mantale de catifea, corsage scânteetóre de mărgăritare, colane (salbe) de pietre scumpe unde părea că s'aprinseseră tóte razele unui sóre de Orientŭ, bijuterii ciselate artisticŭ, tóte acele minunĭ de toaletă pe carĭ Felice Badoerŭ, cu ajutorulŭ nobilului sĕu prietinŭ, podestatulŭ Martinengo, putuse sĕ le adune cu marĭ cheltuelĭ.

Fiametta, adevĕrată fiică a Evei, mânca cu ochii tóte lucrurile acestea frumóse pe când le așeḑa în ordine simetrică. Când fuse totulŭ pe gustulŭ sĕu, se întórse cătră tênĕra'i stăpână și-i ḑise:

— Le-am așeḑatŭ. Acum signora n'are decâtŭ sĕ alégă toaleta pe care sĕ o îmbrace în ḑiua ântêiă a logodnei, adică aḑĭ.

— Totŭ una'mĭ face; vomŭ vedea.... mai târḑiu! .... rĕspunse Veneția dusă pe gândurĭ.

— Dér am onóre sĕ spunŭ încă odată signorei, că

vorba, şi decî ea câştigă din ce în ce unŭ terenŭ mai mare. Singura condiţiune e ca grajdulŭ sĕ fiă bine ventilatŭ, şi ca eslele sĕ se pótă rădica pe unŭ stâlpŭ séu scripeţŭ, după cum se rădică şi gunoiulŭ.

Uşile la astfelŭ de grajdurî suntŭ fórte marî, ca nisce porţî, încâtŭ — rĕmânêndŭ iérna întrégă gunoiulŭ sub vite — la căratulŭ gunoiului intră deodată cu carĕle în grajdŭ, încarcă gunoiulŭ de sub vite, şi-lŭ ducŭ deadreptulŭ pe arătură. Lăsândŭ în acoperişŭ una séu mai multe găurî, vitele au destulă ventilaţiă, precum şi pămêntulŭ rădicatŭ pe lângă gardŭ le scutesce în destulŭ de plóie şi de frigŭ, ba chiar şi pămêntulŭ absórbe amoniaculŭ şi accidulŭ nitricŭ ce se desvóltă în grajdŭ şi primăvéra luatŭ fiindŭ dela gard/şi tinsŭ pe arătură fără de a mai avé lipsă de gunoiu, elŭ dă nisce róde fórte îmbelşugate. La unŭ atare grajdŭ séu poiată totulŭ e că e ieftinŭ şi face totŭ atâtea şi totŭ aşa de bune serviţii ca şi grajdurile cele mai scumpe şi mai elegante.

Fiindŭ că se dice că cifrele vorbescŭ, décă calculămŭ numai capitalulŭ ce au costatŭ clădirile economice din Klein Wanzleben, afară de locuinţa proprietarului şi de fabrică, apoi vedemŭ: grajdulŭ dĕ cai 32,000 mărcî, 2 grajdurî de boi, à 30,000=60,000 mărcî, şura 25,000 mărcî şi în fine casa dilerilorŭ câte 1500 mărcî de familiă. 1500×40=60,000 mărcî adecă în totalŭ 177,000 mărcî, numai inventarulŭ mortŭ, care nu dă nicî unŭ venitŭ ci trebue amortisatŭ. De sigurŭ o sumă înspăimântătóre.

Inventarulŭ mişcătorŭ constă din 52 cai, dintre carî doi-spre-dece de luxŭ, ér patru-decî de muncă aceştia totŭ cai marî de Belgia, fiăcare avea peste 12 măjî greutate, ér preţulŭ lorŭ varia între 1800—2400 mărcî unulŭ; mai încolo 600 boi, dintre carî 400 erau pentru lucru, ér 200 cei scoşî din lucru şi puşî la îngrăşatŭ; 4 vacî cu lapte pentru trebuinţele casei, precum şi vre-o câţîva porcî; oi pe timpulŭ acela nu aveau, dér cumpĕră în fiăcare anŭ prin Maiu, mai cu sémă rase de carne Southdown şi Shropshire Rambouillet, le îngraşă şi le vinde în primăvéra viitóre. La cumpĕratŭ plătescŭ cu câte 38 fenicî funtu în viéţă — Lebendgewicht — şi grase ilŭ vêndŭ cu câte 35 fenicî, la care însĕ lâna le rĕmâne ca profitŭ — maja de lână câte 150—180 mărcî. Boii suntŭ de rassa Breitenburg din Elveţia, ce-i mai marî cei au Nemţii; décă la cumpĕrare în etate de 4 anî — nu suntŭ destulŭ de tarî, atuncî îi ţinŭ unŭ anŭ întregŭ ca sĕ se întăréscă, apoi îi folosescŭ 3 anî de dile şi în fine îi punŭ la îngrăşatŭ, care ţine câte unŭ anŭ de dile întregŭ.

Boii capĕtă de fiecare pe di câte 12 funţî paie — jumĕtate întregî, jumĕtate tăiate mĕruntŭ, — Hakerlă—şi amestecate cu câte 5—6 funţî tăieţei de sfeclă de zăharŭ, după ce a fostŭ estrasŭ zăharulŭ, érna, primăvéra şi véra înăcrite, apoi unŭ adausŭ de hrană puternică — Kraft futter — constândŭ din 2 funţî turtă de uleiu, 2 funţî uruială de cucuruzŭ şi 2 funţî uruială de mazere orî bobŭ; când munca este cu totulŭ grea, atuncî capĕtă unŭ nutreţŭ mai concentratŭ, şi anume 6—8 funţî tăieţei de sfecle, 3 funţî turtă de uleiu, 3 funţî uruială de cucuruz şi 3 funţî uruială de bobŭ. Boii de îngrăşatŭ capĕtă pe lângă aceeaşî mulţime de paie încă câte 5—7 funţî tăieţei de sfecle, 2 funţî turtă, 5 funţî uruială de cucuruzŭ şi 5 funţî făină de rapiţă — după ce a fostŭ estrasŭ uleiulŭ din ea — şi acésta le-o dă cu apă în formă de lăturî. Caii capĕtă pe di câte 25 funţî ovĕsŭ, 2½ funţî uruială de bobŭ şi 2½ funţî tĕrîţe, ér în vremea muncei grele câte 28—30 funţî ovĕsŭ, pe lângă hrana de întărire — Kraftfutter — şi câte 7 funţî fênŭ de livade pe di. După spusele proprietarului unŭ bou îi costă pe di câte 3 mărcî 50 fenicî, ér unŭ calŭ câte 5 mărcî, totuşî 2 cai lucréză câtŭ 8 boi. Berbecii — cu deosebire rasse de carne — capĕtă 5 funţî tăieţei de sfeclă de zăharŭ, 15 loţî făină de rapiţă, 10 loţî turtă de uleiu, 5 loţî lupinî şi încolo paie de mazere câte vorŭ sĕ consume.

Étă dér că proprietarii aceştia ţinŭ atâtea ciredî de vite, fără o mână de fênŭ — căcî acei 7 funţî de fênŭ ce dau de câteva orî pe anŭ la cai — la lucru escepţionalŭ de greu — nu merită a fi băgaţî în sémă! Nu dau fênŭ la vite, fiindŭ că nu au şi nu vorŭ sĕ cumpere, căcî atuncî unde ar eşi cu cumpĕratulŭ de fênŭ?! Unŭ altŭ lucru însĕ am mai pututŭ învĕţa păn'aci: că deşi suntŭ atâtea ciredî de vite, totuşî mĕsura braţului şi a mânei, pe la ei au dispărutŭ cu totulŭ şi a lăsatŭ loculŭ funtului şi lotului, — cântarului — care nu înşélă nicîodată. După câţî funţî de hrană capĕtă vitele atâta trebue sĕ muncéscă şi şi muncescŭ, ér pe vitele de îngrăşatŭ în fiecare sĕptĕmână le punŭ odată pe cântarŭ ca sĕ védă cum plătescŭ nutreţulŭ şi munca!

Acuma se ne întrebămŭ: Óre décă unulŭ cu atâtea, ciredî de vite póte sĕ se ocupe şi cu îngrăşatulŭ lorŭ, n'ar puté-o face şi unŭ proprietarŭ micŭ, care are numai vr'o 6—10 capete de vite? Eu credŭ că da, şi încă şi mai lesne deórece elŭ însuşî o face şi n'are lipsă de slugî şi străinî, pe carî nicî capulŭ nu-i dóre de interesele economiei lui!! Óre pentru proprietarii noştri de turme de oi, n'ar fi mai rentabilŭ ca după desfacerea stânelorŭ îndată sĕ pue oile reformate la îngrăşatŭ, şi tómna, unde în România şi Transilvania cucuruzulŭ maî pe nimicŭ, sĕ le îngraşe, şi apoi sĕ le vêndă séu esporteze la Constantinopole séu Italia, decâtŭ sĕ le vêndă atuncî când mai numai piele suntŭ pe ele? Dér sĕ trecemŭ mai departe! (Va urma.)

Raportŭ poliţienescŭ. — Alaltăerî după amédî un făptuitorŭ, necunoscutŭ încă, a pĕtrunsŭ în locuinţa lui Kiss Janos din Scheiu şi i-a furatŭ dintr'o ladă suma de 25 fl.

Erî înainte de amédî s'au confiscatŭ în piaţă de póme 3 hectolitri de póme necópte (mere şi caise.)

Lipsa de apă de beutŭ, ce devenise în timpulŭ din urmă fórte simţitóre în Bluména, se va înlătura acum, deórece s'a constatatŭ că conducerea apei se întrerupsese în partea de josŭ a Stradei căldărarilorŭ şi o parte din apă se vĕrsase în pivniţa din casa Jarosŭ.

Convocare.

»Reuniunea învĕţătorilorŭ românî ort. res. din „Districtulŭ X (Braşovŭ) alŭ Archidiecesei transilvane" îşî va ţiné adunarea sa generală la 24, 25 şi 26 Augustŭ a. c. st. v. în Braşovŭ. La acéstă adunare sĕ invită toţî P. T. D-nii membri ai reuniunei.

Programa.

Şedinţa I. Lunî, 24 Augustŭ a. m. 1. Deschiderea şedinţei prin presidiu. 2. Apelulŭ nominalŭ. 3. Raportulŭ generalŭ alŭ comitetului centralŭ despre activitatea sa in decursulŭ anului 1886/87.

Şedinţa II. Lunî 24 Augustŭ p. m. 4. Raportulŭ cassarului despre averea reuniunei. 5. Raportulŭ bibliotecarului. 6. Raportulŭ şi ratiociniulŭ comitetului centralŭ despre fóia reuniunei: „Scóla şi familia" anulŭ I şi II. 7. Alegerea comisiunilorŭ revĕdĕtóre şi de scontrare. 8. „Metodica specială a limbei maghiare în scólele poporale române", disertaţiune de membrulŭ I. Broşŭ.

Şedinţa III. 25 Augustŭ a. m. 9. Raportulŭ specialŭ alŭ comitetului centralŭ asupra temelorŭ pertractate în despărţĕminte: „Descrierea ferului", prelegere practică pentru anii din urmă ai scólei primare, şi; „Cum sĕ facemŭ pe elevii din anulŭ I de scólă cunoscuţî cu noţiunea: propositiune (dicere); desfacerea ei în vorbe, silabe şi sunete?« 10. Discutarea temei prescrisă de M. Consistorŭ archidiecesanŭ din Sibiiu: „Care este causa, pentru care grădinile scólelorŭ nu se sporescŭ, şi pentru ce unii învĕţători, avêndŭ pămêntŭ pentru grădina de scólă, nu-lŭ cultivă pentru instruirea scolarilorŭ în grădinăritŭ, şi ce mĕsurî ar fi a se lua pentru a se da unŭ avêntŭ mai mare în instruirea acestui ramŭ folositorŭ?"

Şedinţa IV. Marţî 25 Augustŭ p. m. 11. Rapórtele comisiunilorŭ. 12. „Câteva îndrumărî practice la propunerea istoriei în scólele poporale", de membrulŭ I. Dariu.

Şedinţa V. Miercurî, 26 Augustŭ a. m. 13. Discutarea temei prescrisă de M. Consistoriu archidiecesanŭ din Sibiiu: „Care suntŭ causele, pentru care absenţele scolare suntŭ pré numĕróse şi prin ce s'ar puté delătura acestŭ inconvenientŭ împedecătorŭ de instrucţiunea poporală?" 14 Stabilirea bugetului pe anulŭ 1887/88.

Şedinţa IV. Mercurî 26 Augustŭ p. m. 15. Alegeren noului comitetŭ pe unŭ periodŭ nou de 3 anî. 16. Propunerî de sine stătătóre.

La însărcinarea comitetului centralŭ alŭ reuniunei.

Braşovŭ, 15 Iulie 1887 v.

St. Iosifŭ, preşedinte. *I. Dariu*, secretarŭ I.

SCIRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PARIS, 6 Augustŭ. — Foile anunţă, că 38 de funcţionarî de drumŭ de ferŭ francesî, carî locuescŭ pe teritorulŭ germanŭ în Avricourt, *au fostŭ espulsaţî* de către autorităţile germane.

ROMA, 6 Augustŭ. — Probabilŭ că *Crispi* va fi numitŭ ministru-preşedinte.

BELGRADU, 6 Augustŭ. — Regele *Milan* a visitatŭ pe ministrulŭ-preşedinte *Ristici*, conferindŭ cu elŭ o oră întrégă. In absenţa regelui regenţa s'a încredinţatŭ ministeriului.

NEAPOLE, 6 Augustŭ. — După scirî private epidemia colerei se lăţesce totŭ mai tare în Sicilia mai alesŭ în Catania şi Palermo.

LONDRA, 6 Augustŭ. — Comunicaţiunea pe linia ferată Midland a fostŭ întreruptă din causă că au făcutŭ grevă toţî fochiştii şi maşiniştii.

Rectificare. Ultimulŭ alineatŭ alŭ articolului de fondŭ din numĕrulŭ de erî (162) alŭ fóiei nóstre este a se cetí corectŭ astfelŭ:

„Dupĕ tóte aceste, nu scimŭ, care din cele două afirmărî atinse mai susŭ este mai adevĕrată: aceea, că Ungurii arŭ fi ameninţaţî de *valahisare*, orî aceea, că Românii n'arŭ avé a se teme de maghiarisare."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

chiar adî trebue sĕ asculte liturghia în catedrala Padovei. De adî încolo, signora, eştî logodnica lui Felice Badoer. Mâne plecămŭ cu pompă mare spre laculŭ de Garda, unde vomŭ ajunge în două dile; dela Peschiera apoi luntrile ne vorŭ duce chiar în aceeaşî séră la *Isola Bella*, proprietatea podestatului, şi a doua di va fi sĕrbarea splendidă pe care a organisat'o elŭ în onórea signorei.

— Ah, da, podestatulŭ! dise fiica Adriaticei tresărindŭ.

— Ce ai, signora?

— Omulŭ acela mĕ înfricoşéză!

— Ah, scumpă signoră, de ce'ţî este frică? dise comerista luândŭ în braţele-i vînjóse pe Veneţia.

— Cine scie?

— Liniştesce-te, scumpă stăpână, podestatulŭ este acum prietinulŭ celŭ mai bunŭ alŭ lui Felice Badoer; prin urmare s'a lăsatŭ de gândurile nebune ce avea pentru d-ta! dise Fiametta cu unŭ zimbetŭ silitŭ care proba că şi ei îi era frică.

— Sĕ dea Dumnedeu! dise Veneţia. — Insĕ eu nu sunt liniştită. Vedî tu, Fiametto, podestatulŭ ĕsta este unŭ omŭ cu gândurî negre.

— Signora vede lucrurile prea negru. Dêr noi vorbimŭ numai flécurî şi vremea trece. Ce rochiă te-ai hotărîtŭ sĕ îmbracî? dise Fiametta afectândŭ o mare libertate de spiritŭ.

— O rochiă albă.

— Cu fire de argintŭ?

— Fără nicî o podóbă.

— Oh, signora!.... dér pe capŭ?....

— Unŭ trandafirŭ.

Cu mare părere de rĕu se hotărî Fiametta sĕ-i aducă Veneţiei rochia alésă; însĕ când o vĕdŭ îmbrăcată cu ea, Fiametta găsi pe Fiica Adriaticei de o frumseţe aşa de îngerésca sub costumulŭ acesta virginalŭ, încâtŭ nu se putŭ ţiné sĕ nu-i dică:

— Vĕdŭ că nu era cochetăriă din partea d-tale, signora, însĕ aveai mare dreptate! Eştî mai frumósă îmbrăcată cu rochia acésta, care lasă sĕ ţi se védă graţiile, decâtŭ décă ai fi pusŭ una din rochiile acestea grele. Ah, signora, vĕdŭ bine că podóba cea mai frumósă este aceea pe care numai Dumnedeu o póte da....!

(Va urma.)

Cântecŭ macedonénŭ [1]).

La vale de Ianina
O nevéstă mai plângea,
D'óle palme m'aş bătea,
Pĕrulŭ din capŭ ş'a rupea,
Şi la vale se roga:
Fă-te vale mai încoa
Sĕ te 'ntrebŭ de Ianina,
Ianina *córă* [2]) de furŭ.
Sunt nevéstă tinerea
Şi dau gură Vinerea,
Vinerea şi Sâmbăta.
Rupsei *naichii inema*,
Şi dau gură Vinerea.
Care-a cerutŭ n'am disŭ ba.
Aman! Aman!

[1]) Ni s'a comunicatŭ de unŭ călĕtorŭ românŭ, care l'a culesŭ din gura Româniloŭ de pe la Zaicerî în Serbia. — Red.

[2]) córă=satŭ.

Kamadeva.*)

Cu durerile iubirii
Voindŭ sufletu'mî sĕ-lŭ vindecŭ,
L'am chematŭ în somnŭ pe Kama —
Kamadeva, deulŭ indicŭ.

Elŭ veni, copilulŭ mândru,
Călărindŭ pe-unŭ papagalŭ,
Avêndŭ dimbetulŭ făţarnicŭ
Pe-a lui buze de coralŭ.

Aripî are, ér în tolbă-i
Elŭ păstrézĕ ca săgeţî,
Numai florî înveninate
Dela Gangele măreţŭ.

Puse-o flóre-atuncî în arcu-i,
Mĕ lovi cu ea în peptŭ,
Şi de atuncî în orîce nópte
Plângŭ pe patulŭ meu deşteptŭ.

Cu săgéta-i otrăvită
A sositŭ ca sĕ mĕ certe
Fiulŭ cerului albastru
Ş'alŭ iluziei deşerte.

M. Eminescu.

(Convorbirî literare).

*) Kamadeva este în Mitologia indică deulŭ amorului. Tatălŭ sĕu este Cerulŭ, ér Maică-sa Ilusia. În figuratŭ se înfăţişéză totdeuna călărindŭ pe unŭ papagalŭ cu unŭ arcŭ făcutŭ din trestiă de zahărŭ, córda arcului formată din albine, ér săgeţile din florile trandafirii ale arborelui Amara.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 4 Augustŭ st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	100 65
Rentă de hârtiă 5%	87.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 75
Renta de hârtiă austriacă	81.45
Renta de arg. austr.	82 50
Renta de aurŭ austr.	112 65
Losurile din 1860	136.40
Acțiunile băncei austro-ungare	882 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.50
Act. băncei de creditŭ austr.	281.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61 55
Londra 10 Livres sterlinge	125 35

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 19 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	92—	92 1/2
Renta rom. amort. (5%)	94 1/2	95—
» convert. (6%)	88—	88 1/2
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104—	105—
» „ „ (5%)	89—	89 1/4
» » urban (7%)	102 1/2	103—
» » » (6%)	94 1/2	95—
» » » (5%)	87 3/4	87 1/2
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.02	2.03

Cursulu pieței Brașovŭ

din 5 Augustŭ st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8 53	Vênd.	8 55
Argint românesc	»	8.48	»	8.50
Napoleon-d'orĭ	»	9 93	»	9 97
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.29
Imperialĭ	»	10.23	»	10.28
Galbenĭ	»	5 83	»	5.86
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	109.1/2
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa **lămuritŭ** și sĕ arate și posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularitățĭ la primirea ḑiarului onor. abonațĭ suntŭ rugațĭ a ne încunosciința imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

Nr. 52—1887.

Concursŭ.

Pentru ocuparea **postului de învĕțătorŭ** la scóla cofesională gr. cat. din comuna **Runcu**, în vicariatulŭ Năsĕudului, prin acésta se escrie **concursŭ.**

Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a., cuartirŭ liberŭ și 4 orgii de lemne de focŭ.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au sĕ-șĭ aștérnă concursele bine documentate cu testimoniele de cualificațiune din limba română și maghiară adresate subscrisului senatŭ, până în **28 Augustŭ** 1887 st. n. în care ḑi după amédĭ se va ține și alegerea.

Din ședința senatului scol. confes. gr. cat.

Runcu, în 24 Iuliu 1887.

Președintele:

Teodorŭ Dumitru, preotŭ loc gr. cat.

Stefanŭ Puica, notarŭ ad hoc.

3—3

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecăreĭ lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe treĭ lunĭ	3 fl. —
„ șése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

„ pe treĭ lunĭ	10 francĭ
„ șése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administrațiunea „Gazeteĭ Transilvaniei.“

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.